

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. gegužės 19 d. Nr. 21RE2-211 (AG2-114/14-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lauros Bernikienės,

2026 m. gegužės 19 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslinto skundo dalį atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. kovo 5 d. sprendimo Nr. STS-806 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. balandžio 20 d. sprendimu Nr. 21RE2-160 (AG2-114/14-2026) priimta nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslinto skundo dalis atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuria prašoma: 1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. kovo 5 d. sprendimą Nr. STS-806 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (toliau – ir Sprendimas); 2) įpareigoti Agentūrą iš naujo atlikti dalyvumo lygio vertinimą, atsižvelgiant į pareiškėjos sveikatos būklę.

Patikslintame skunde pareiškėja nurodo, jog nesutinka su Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimu, nes vertinimas atliktas formaliai, neatsižvelgiant į jos faktinę sveikatos būklę prieš ir po kairės rankos riešo operacijos. Teigia, kad medicininiai kriterijai įvertinti neteisingai, nes dėl nuolatinių skausmų (abiejų rankų riešų) ir funkcinių apribojimų, negali pilnavertiškai pasirūpinti savimi. Pažymi, jog teigiamas Finkelsteino testas. Teigia, kad Sprendimas pažeidžia pareiškėjos orumą ir teisę į teisingą dalyvumo vertinimą, atimdamas galimybę oriai integruotis į visuomenę bei užsitikrinti būtiniausią pagalbą sveikatai.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2026 m. balandžio 24 d. pateikė atsiliepimą į skundą, kuriuo prašo pareiškėjos patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas nuo 2025 m. gruodžio 15 d. – 2026 m. sausio 12 d. Agentūros Tauragės teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris asmeniui dalyvumo lygio nenustatė. Nurodo, kad nesutikdama su Agentūros Teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėja kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio

vertinimo. Paaškina, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vadovaudamasis Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – ir Įstatymas), pagal jo kompetenciją ir įgaliojimus suteikiančius teisės aktus, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, Sprendimu paliko galioti nepakeistą Agentūros Teritorinio skyriaus 2026 m. sausio 12 d. sprendimą Nr. STS-301 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“. Paaškina, kad dalyvumo lygis vertinamas ir nustatomas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais.

Nurodo, kad 2025 m. gruodžio 3 d. viešosios įstaigos (toliau – VŠĮ) (*duomenys neskelbtini*) rajono savivaldybės sveikatos centro siuntimu (toliau – ir Siuntimas) pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti. Siuntime buvo nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*). Pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Vadovaudamasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, nurodo, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju, remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Atsakovė pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Paaškina kokiomis aplinkybėmis dalyvumo lygis yra ne pratęsimas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinius sutrikimus.

Atsakovė atsiliepime išdėsto skundžiamo Sprendimo turinį apie pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo metu vertintas diagnozes (pagrindinę ir gretutines), jų atitikmenį Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijams ir pažymi, kad pareiškėjos dalyvumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Paaškina, kad dalyvumo lygis, lyginant su 2025 metų negalios vertinimu, pasikeitė, nes tuo metu buvo taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.2 papunktis. Nurodo, jog nagrinėjamu atveju pareiškėjai operacinis gydymas nebuvo taikytas, todėl riešo sąnario funkcinio sutrikimo vertinime pritaikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53.6.1. papunktis, kuris labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos pagrindu pažymi, jog Agentūra nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų darbingumo (nuo 2024 m. sausio 1 d. – dalyvumo) procentų, ir pažymi, kad vertinant bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinius sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktą ir jos surinktą medicininių duomenų visumą. Nurodo, jog Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozes nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Nurodo, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatomis, už pateikto siuntimo teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas (68 punktas), o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (69 punktas). Teigia, jog teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir

surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjos kartu su (patikslintu) skundu pateikta 2026 m. kovo 6 d. ortopedo traumatologo konsultacija yra vėlesnė už skundžiamą Sprendimą, priimtą 2026 m. kovo 5 d. Pažymi, jog atsižvelgiant į galimą pareiškėjos sveikatos būklės pasikeitimą, ji turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo. Šie dokumentai turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dalyvumo lygio nustatymui atlikti.

Atsiliepime Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčio, 24 ir 26 punktų pagrindu nurodo, jog nagrinėjamu atveju gretutinės diagnozės balų rezultato nėra, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0, Agentūros Klaipėdos III teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais nesivadovaujama ir dalyvumo lygis nenustatomas.

Atsakovė pažymi, kad Kriterijų ir tvarkos aprašo 8 punkto nuostatas ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos pagrindu pažymi, jog pareiškėjos ginčijamas Sprendimas buvo priimtas specialų išsilavinimą ir kvalifikaciją turinčių Agentūros specialistų, kurie administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjos dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, procedūrų ir taisyklių, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančių medicininių dokumentų visumą, motyvuotai ir pagrįstai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Atsakovė laikosi pozicijos, kad Sprendimas yra pagrįstas ir atitinka teisės aktų reikalavimus, todėl nėra pagrindo jį naikinti ir priimti naują sprendimą.

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėja patikslintame skunde nurodė, kad Komisijos posėdyje dalyvauti nepageidauja. Atsakovė atsiliepime nurodė, jog sutinka, kad byla būtų nagrinėjama rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Patikslintas skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. kovo 5 d. sprendimo Nr. STS-806 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) rajono savivaldybės sveikatos priežiūros centro 2025 m. gruodžio 3 d. Siuntime nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė – (*duomenys neskelbtini*); susijusios diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*). Be kita ko, Siuntime būklės įvertinime objektyviai (3.2 punktas) nurodyta, kad „abiejų riešų stipinkaulio ylinės ataugos projekcijoje patinimas, skausmingumas (labiau kair.) funkcija ribota. Neurovaskulinių sutrikimų nepastebėta. Lengvas kūno, rankų tremoras. CBN be patologijos. Skausmingumas difuziškai fobromialginiuose taškuose SAS 2-3 balai. Jutimai, refleksai simetriški. Nervų tempimo s. neigiami. Koordinacinius mėginius be sutrikimo“.

Pareiškėja 2025 m. gruodžio 15 d. prašymu nustatyti negalią (reg. Nr. DNS-113026) kreipėsi į Agentūrą, prašydama, be kita ko, nustatyti dalyvumo lygį.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2026 m. sausio 12 d. sprendimu Nr. STS-301 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ nusprendė pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. 2025 m. gruodžio 15 d. individualios pagalbos poreikio klausimyno (toliau – ir Klausimynas) bendra balų suma – 75. Užpildytas 2026 m. sausio 12 d. dalyvumo lygio vertinimo aktas Nr. DL-5756.

Pareiškėja Agentūros direktoriui pateikė 2026 m. sausio 25 d. skundą „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ (Agentūroje užregistruotas 2026 m. sausio 26 d., reg. Nr. SK-441, toliau – ir Skundas). Skunde pareiškėja nurodė, kad nesutinka su priimtu 0 balų darbingumo (pastaba, dalyvumo) lygiu, nes sveikatos būklė nepasikeitė. Teigė, kad nuo 2025 m. liepos 7 d. iki gruodžio 15 d. jai buvo nustatytas 55 procentų dalyvumo lygis (45 procentai netekto dalyvumo).

Tęsdama gydymą lankėsi pas gydytoją traumatologą, vartojo paskirtus vaistus ((*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) ir kitus). Pažymėjo, kad gydymas nebuvo efektyvus, nes išliko rankų riešų skausmingumas, ribota funkcija, skausmas išliko plintantis į dilbius ir pečius. Nurodė, kad 2025 m. birželio 4 d. ir 19 d. gydytojų specialistų išvados patvirtina nuolatinius skausmus, tačiau atliekant vertinimą į tai nebuvo atsižvelgta. Prašė peržiūrėti sprendimą, nes dabartinis vertinimo lygis 0 balų, neatitinka tikrosios sveikatos būklės.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2026 m. kovo 5 d. sprendimu Nr. STS-806 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ nusprendė nekeisti Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus 2026 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. STS-301, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Sprendime nurodė atsakovės kompetenciją reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, informavo, jog dalyvumo lygis nustatomas ir sprendimas dėl jo priimamas vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašu, įvertinus asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį. Išdėstė Siuntime nurodytas diagnozes: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Nurodė, jog vertinant bazinį dalyvumą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1 papunkčiu, taikyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų (pastaba, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas) 53.6.1 papunktį, nes dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) ir susijusios ligos, nulemiančios tą patį funkcinį sutrikimą, pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), asmeniui nustatytas (*duomenys neskelbtini*); abiejų riešų stipinkaulio ylinės ataugos projekcijoje stebimas patinimas, skausmingumas (labiau kairėje), funkcija ribota; skausmingi, nežymiai riboti judesiai per dešinį ir kairį riešo sąnarį; sutrikusi apsitarnavimo funkcija; sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. birželio 5 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2025 m. birželio 19 d., 2025 m. gruodžio 2 d. gydytojo neurologo ir 2025 m. gruodžio 1 d. gydytojo ortopedo-traumatologo konsultacijų duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad nustatytas riešo sąnario nejudrumas (ankilozė) fiziologinėje ir (ar) funkciškai nepatogioje padėtyje. Sprendime paaiškinta, jog dalyvumo lygis, lyginant su 2025 metų negalios vertinimu, pasikeitė, nes tuo metu taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.2 papunktis. Kadangi šiuo atveju pareiškėjai operacinis gydymas netaikytas, todėl pritaikytas kitas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijaus papunktis riešo sąnario funkcinio sutrikimo vertinime, kuris labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.1, 24.2 papunkčiais, apskaičiuotas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balų. Priimant Sprendimą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, taip pat taikyta gretutinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų 6.1 papunktį, nes dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą, pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), asmeniui nustatytas lengvas kūno, rankų tremoras; koordinacinius mėginius atlieka be sutrikimo; sveikatos duomenys patvirtinti 2025 m. gruodžio 2 d. gydytojo neurologo konsultacijos duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad nustatytas sutrikimas, kai 2 mėginius atlieka netiksliai arba su intenciniu tremoru ar ataksija, eisena nesaugi, ataksinė, asimetriška, reikia atramos. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.3, 24.3 papunkčiais, apskaičiuotas gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0 balų. Sprendime, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas pareiškėjos bazinis dalyvumas – 0 balų. Nurodyta, jog Klausimyno balų suma – 75 balai, tačiau vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, Agentūros Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais nesivadovaujama. Pažymėta, jog Sprendimas priimtas 2026 m. kovo 5 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. DL-477 pagrindu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos

sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-640/V-1048 redakcija), ir kiti teisės aktai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (taip pat ir Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą dėl Sprendimo teisėtumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus, atsižvelgiant į pareiškėjos patikslintame skunde nurodytų argumentų apimtį, Komisija vertins ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatytas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus, be kita ko, ir dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunktis). Dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (Įstatymo 2 straipsnio 8 dalis, 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (Įstatymo 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyti Kriterijų ir tvarkos apraše (Įstatymo 19 straipsnio 7 dalis, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Kriterijų ir tvarkos aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų) balų rezultatus. Gauta bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1–24.4 papunkčiai). Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus, o dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25, 27 punktai).

Nagrinėjamo ginčo atžvilgiu pažymėtina, jog tais atvejais, kai asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, asmens dalyvumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktas). Taipogi, Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčio nuostatos numato, jog Klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“.

Asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, kuris atliekamas Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis). Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra nurodęs, kad atsakovė, pakartotinai nagrinėdama klausimą, priskirtą jos kompetencijai, nors ir pagal asmens skundą, privalo ne tik tikrinti teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir spręsti klausimą dėl pakartotinio darbingumo (nuo 2024 metų – dalyvumo) lygio vertinimo, kaip yra išakmiai nustatyta jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Taigi, Tarnyba (Agentūra) ne tik tikrina teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir pakartotinai nagrinėja šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą – dėl pakartotinio darbingumo (dalyvumo) lygio vertinimo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-778-525/2017).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi, taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAI 3 straipsnis). VAI 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAI išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 straipsnio 4 punktas).

Nagrinėjamu atveju, ginčo esmę sudaro Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus atliktas pakartotinis pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas pareiškėjos Skundo pagrindu. Minėta, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, Skundo pagrindu atlikęs pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, priėmė Sprendimą, kuriuo pareiškėjai, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, dalyvumo lygio nenustatė. Pareiškėja patikslintu skundu su šiuo Sprendimu nesutinka ir teigia, kad sveikatos būklės vertinimas atliktas formaliai, neatsižvelgiant į jos faktinę sveikatos būklę, medicininiai kriterijai įvertinti neteisingai, dėl nuolatinių skausmų (abiejų rankų riešų) ir funkcinio apribojimų, negali pilnavertiškai pasirūpinti savimi, teigiamas Finkelsteino testas, o Sprendimas pažeidžia pareiškėjos orumą ir teisę į teisingą dalyvumo vertinimą, atimant galimybę oriai integruotis į visuomenę bei užsitikrinti būtiniausią pagalbą sveikatai.

Bylos duomenimis nustatyta, jog vertinant pareiškėjai nustatytą pagrindinę diagnozę pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) bei susijusią gretutinę diagnozę pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) Sprendime vadovautasi Bazinio dalyvumo kriterijų 53.6.1 papunkčiu. Šios teisės normos taikymas pagrįstas 2025 m. birželio 5 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2025 m. birželio 19 d., 2025 m. gruodžio 2 d. gydytojo neurologo ir 2025 m. gruodžio 1 d. gydytojo ortopedo-traumatologo konsultacijų duomenimis, t. y. gydytojų objektyviai įvertinta pareiškėjos būkle, nustatytais funkciniais sutrikimais. Byloje nėra duomenų, kad mediciniais dokumentais būtų patvirtinta, jog pareiškėjai nustatytas riešo sąnario nejudrumas (ankilozė) fiziologinėje ir (ar) funkciškai nepatogioje padėtyje. Nustatytų aplinkybių pagrindu darytina išvada, jog atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo taikyti kitą, didesnę bazinio dalyvumo balą turintį, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunktį pagal vertintinas diagnozes (organizmo funkcinius sutrikimus).

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog vertinant gretutinę diagnozę pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) bei susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą, pagal TLK-10-AM

kodus (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), Sprendime vadovautasi Bazinio dalyvumo kriterijų 6.1 papunkčiu. Šios teisės normos taikymas pagrįstas 2025 m. gruodžio 2 d. gydytojo neurologo konsultacijos duomenimis. Byloje nėra duomenų, kad medicininiiais dokumentais pareiškėjai būtų nustatytas sutrikimas, kai 2 mėginiai atlieka netiksliai arba su intenciniu tremoru ar ataksija, eiseną nesaugi, ataksinė, asimetriška, reikia atramos. Sprendžiama, jog atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo taikyti kitą, didesnę bazinio dalyvumo balą turintį Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunktį pagal vertintinas diagnozes (organizmo funkcinis sutrikimas).

Komisija, įvertinusi byloje esančius duomenis bei aukščiau išdėstytas teises bei faktines aplinkybes, sprendžia, jog pareiškėjos atžvilgiu bazinis dalyvumas balais apskaičiuotas tinkamai, įvertinus visas diagnozes, dėl kurių pareiškėja buvo siunčiamas į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti, ir atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo kitaip vertinti ar taikyti Kriterijų ir tvarkos aprašo normas. Pareiškėja nei atsakovei, nei Komisijai į bylą nepateikė šias išvadas paneigiančių medicininių dokumentų, kurių pagrindu būtų galima spręsti dėl didesnės bazinio dalyvumo lygio vertės nustatymo. Spręstina, jog pareiškėjos patikslinto skundo argumentai, susiję su galimai neteisingu medicininių kriterijų įvertinimu, nepagrįsti.

Pažymėtina, jog už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar Siuntimo teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas; už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 68–69 punktai). Atsakovė, vertindama dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą, tačiau pati Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus.

Minėta, jog Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 punktas numato, jog Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog pareiškėjos atžvilgiu, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas lygus 0. Atsižvelgiant į tai, Komisija sprendžia, jog atsakovė turėjo teisę nepildyti Klausimyno pakartotinio pareiškėjos dalyvumo vertinimo metu, įvertinus bazinį dalyvumą 0 balų.

Pareiškėjos Komisijai kartu su skundu pateiktos 2026 m. kovo 6 d. ortopedo traumatologo konsultacijos duomenimis (teigiamas Finkelsteino testas), pažymėtina, jog šis medicininis dokumentas buvo parengtas po Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus atlikto pakartotinio pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo, t. y. jau priėmus skundžiamą Sprendimą, todėl spręstina, jog atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo šiuos duomenis įvertinti iki Sprendimo priėmimo, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos sveikatos būklė galimai nuo 2026 m. kovo 6 d. yra pasikeitusi, Komisija atkreipia pareiškėjos dėmesį, jog ji turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo bei pateikti juos Agentūros teritoriniam skyriui pakartotiniam dalyvumo lygio nustatymui atlikti.

Išdėstyti pagrindai Komisija sprendžia, jog atsakovė tinkamai įvertino ir apskaičiavo pareiškėjai taikytiną bazinio dalyvumo balą, tinkamai taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo normas sprendžiant dėl dalyvumo lygio nustatymo, skundžiamas Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus administraciniams sprendimams keliamus reikalavimus, priimtas nepažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtinto įstatymo viršenybės principo, todėl nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo pripažinti Sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti.

Netenkinus reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinio patikslinto skundo reikalavimo dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę iš naujo atlikti dalyvumo lygio vertinimą, atsižvelgiant į pareiškėjos sveikatos būklę.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas

viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro asmens duomenys ir specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmenį ir asmens sveikatą konfidencialumą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. kovo 5 d. sprendimo Nr. STS-806 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Laura Bernikienė